

ข้อจำกัดด้านเทคนิคของจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเลระหว่างไทย-กัมพูชา

Technical Aspects of the Starting Point

for Maritime Delimitation between Thailand-Cambodia

สมาน ใต้รายรัมย์¹

Samharn Dairairam¹

Received: October 1, 2022

Revised: November 21, 2022

Accepted: December 13, 2022

บทคัดย่อ

ผลงานทางวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายปัจจัยด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับงานด้านอุทกศาสตร์ เช่น เทคนิคการสำรวจและการสร้างแผนที่ที่ส่งผลต่อจุดเริ่มต้นในการประกาศอาณาเขตทางทะเลหรือการกำหนดเขตแดนทางทะเลทั้งของไทยและกัมพูชา โดยศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับคำพิพากษาของจุดเริ่มต้นในการประกาศเขตไหล่ทวีปของทั้งสองประเทศว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นเป็นการนำข้อมูลทางด้านเทคนิคเช่น มูลฐานทางราบ มาตราส่วนแผนที่ มาวิเคราะห์ร่วมกับการตีความในการระบุตำแหน่งของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชา และหาความเชื่อมโยงที่เกี่ยวข้องในการระบุคำพิพากษาของแต่ละฝ่ายเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องในการกำหนดตำแหน่ง ทั้งนี้ผลงานทางวิชาการนี้จะจำกัดขอบเขตไว้เพียงคำพิพากษาของจุดเริ่มต้นที่ใช้ในการแบ่งเขตแดนทางทะเลเท่านั้น จะไม่กล่าวถึงการแบ่งเขตแดนทางทะเลแต่อย่างใด

คำสำคัญ: ปัจจัยด้านเทคนิค การสำรวจ การสร้างแผนที่ เขตแดนทางทะเล

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองวิชาวิศวกรรมอุทกศาสตร์ ฝายศึกษา โรงเรียนนายเรือ

Assistant Professor, Department of Hydrographic Engineering, Academic Branch, Royal Thai Naval Academy

Email: samharn92@yahoo.com

Abstract

This article aims at explaining the technical aspects of survey and cartography regarding land terminus point between Thailand and Cambodia. The case study will be the starting point which is occupied by Thailand and Cambodia for delineating maritime boundary. The analysis would scrutinize the technical aspects, such as scales and Datum, regarding the details of land terminus point between Thailand and Cambodia. The related technical aspects would help to understand reasons why the land terminus point was defined differently by Thailand and Cambodia. This article would not go further about maritime boundary between Thailand and Cambodia.

Key words: Technical Aspects, Survey, Cartography, Maritime Delimitation

1. บทนำ

เมื่ออนุสัญญากรุงเจนีวาว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1958 (UNCLOS 1958) มีผลบังคับใช้ ประเทศไทยได้ประกาศใช้อนุสัญญาฉบับดังกล่าว เมื่อ 29 เมษายน 2501 [1] และได้ประกาศอาณาเขตทางทะเลตามบทบัญญัติใน UNCLOS 1958 การประกาศเขตทางทะเลของรัฐชายฝั่งด้านอ่าวไทย ได้แก่ ไทย เวียดนาม กัมพูชาและมาเลเซียเป็นไปในลักษณะต่างฝ่ายต่างประกาศ ทำให้เกิดเป็นพื้นที่เหลื่อมทับกันทางทะเล ซึ่งพื้นที่เหลื่อมทับทางทะเลถือเป็นเรื่องปกติเนื่องจากสถานะแวดล้อมที่นำมาพิจารณาย่อมแตกต่างกันไปตามเหตุผลของแต่ละฝ่าย แต่สิ่งหนึ่งที่ไม่ควรจะมี ความแตกต่างกันก็คือจุดเริ่มต้นในการประกาศเขตทางทะเล ซึ่งปกติแล้วถ้าไม่มีการตกลงกันเป็นอย่างอื่น รัฐชายฝั่งที่มีแนวชายฝั่งในลักษณะของรัฐประชิดจะใช้จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกที่อยู่บนแนวชายฝั่งทะเลเป็นจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเล สำหรับประเทศไทยและกัมพูชาที่มีลักษณะของชายฝั่งเป็นรัฐประชิด ต่างใช้ตำแหน่งของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกเป็นจุดเริ่มต้นในการประกาศเขตทางทะเล แต่สิ่งที่น่าสนใจคือค่าพิกัดของตำแหน่งที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการประกาศนั้นมีความแตกต่างกัน โดยมีข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาดังนี้

1.1 ประเทศไทยประกาศเขตไหล่ทวีปเมื่อ 1 กรกฎาคม 2515 จุดเริ่มต้นในการประกาศกำหนดให้เป็นจุด “A” บนแผนที่เดินเรือฝรั่งเศสหมายเลข 1972 มาตรฐาน 1:1,096,000 ไม่ปรากฏว่ามีการระบุมูลฐานทางราบ ค่าพิกัดของจุด A คือ

ละติจูด $11^{\circ} 38' 88''$ N ลองจิจูด $102^{\circ} 54' 81''$ E [2]

นอกจากนี้กัมพูชาได้ระบุพิกัดเขตแดนไทย-กัมพูชา ไว้ในประกาศเส้นฐานตรงอีก 2 ครั้ง ได้แก่

- ประกาศเส้นฐานตรงครั้งที่ 2 เมื่อ ค.ศ.1972 กำหนดค่าพิกัดจุดที่ 1 ซึ่งเป็นเขตแดนไทย-กัมพูชา คือ

ละติจูด $11^{\circ} 39' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 54.06' E$ [3]

- ประกาศเส้นฐานตรงครั้งที่ 3 เมื่อ ค.ศ.1982 กำหนดค่าพิกัดจุดที่ 1 ซึ่งเป็นเขตแดนไทย-กัมพูชา คือ

ละติจูด $11^{\circ} 38' 8'' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 54' 3'' E$ [3]

ต่อมาเมื่อ 13 กรกฎาคม 2525 ประเทศกัมพูชาได้ประกาศเส้นฐานตรง ซึ่งประกอบด้วยจุดฐาน (base points) สำหรับเชื่อมต่อเส้นฐานตรง จำนวน 5 จุด ค่าพิกัดของจุดที่ 1 คือ

ละติจูด $11^{\circ} 38.8' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 54.3' E$ [4]

รายละเอียดเกี่ยวกับจุดที่ 1 ในการประกาศกำหนดเส้นฐานตรงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2525 ระบุว่า “border point on low-water mark between Thailand and the People's Republic of Kampuchea according to treaty of 23 March 1907” [4] แปลได้ว่า “จุดดังกล่าวคือพรมแดนระหว่างไทย-กัมพูชา ซึ่งอยู่บนแนวน้ำลงต่ำตามสนธิสัญญา 23 มีนาคม 2450 (ค.ศ.1907)” หากพิจารณาจุด A ของการประกาศไหล่ทวีปและจุดที่ 1 ในการประกาศเส้นฐานตรงของกัมพูชา คือจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามสนธิสัญญาฯ สยาม-ฝรั่งเศส หรือไทย-กัมพูชา ในปัจจุบัน พบว่าจุดเริ่มต้นทั้งในการประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงของกัมพูชาที่มีตำแหน่งเดียวกันบนภูมิประเทศกลับมีค่าพิกัดต่างกัน

1.2 ประเทศไทยได้ประกาศกำหนดเส้นฐานตรงตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องเส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของประเทศไทย เมื่อ 11 มิถุนายน 2513 โดยเส้นฐานตรงบริเวณที่ 1 มีจุดฐานในการเชื่อมต่อเส้นฐานตรงทั้งสิ้นจำนวน 8 จุด ประกอบด้วย แหลมสิง เกาะช้างน้อย หินราบ หินลูกบาตร เกาะรัง หินบางเบา เกาะกูด และหลักเขตแดนไทย-เขมร ทั้งนี้จุดฐานทั้งหมดได้มีการระบุค่าพิกัดไว้ทุกจุดฐานยกเว้นจุดสุดท้ายที่ระบุไว้เพียงว่า “หลักเขตแดนไทย-เขมร” [5] ที่มีได้ระบุค่าพิกัดไว้แต่อย่างใด ต่อมาประเทศไทยได้ประกาศไหล่ทวีปด้านอ่าวไทยเมื่อ 18 พฤษภาคม 2516 การประกาศดังกล่าวมีแผนที่แนบท้ายระบุมาตราส่วน 1:3,500,000 ไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับมูลฐานทางราบ ค่าพิกัดของจุดเริ่มต้นหรือจุดที่ 1 ในการประกาศคือ

ละติจูด $11^{\circ} 39.0' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 55.0' E$ [6]

เมื่อพิจารณาจุดสุดท้ายของเส้นฐานตรงบริเวณที่ 1 ของการประกาศเส้นฐานตรงของไทยที่ไม่มีการระบุค่าพิกัด และจุดที่ 1 ของการประกาศไหล่ทวีปของไทยที่มีการระบุค่าพิกัด พบว่ามีวัตถุประสงค์ให้เป็นตำแหน่งเดียวกันคือจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชา

1.3 จากข้อมูลข้างต้นพบว่าจุด A ของการประกาศไหล่ทวีป และจุดที่ 1 ของการประกาศเส้นฐานตรงของกัมพูชา มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนและขัดแย้งกันเองของค่าพิกัดในส่วนของลิปดาและฟิลิปดา สำหรับจุดสุดท้ายของการประกาศเส้นฐานตรงบริเวณที่ 1 และจุดที่ 1 ของการประกาศไหล่ทวีปของไทย แม้มิได้ระบุว่าคือจุดสิ้นสุดของเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชา แต่อันุมาณได้ว่าจุดดังกล่าวคือจุดเดียวกับจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทย-กัมพูชา ตำบลที่หรือตำแหน่ง และค่าพิกัดของตำแหน่งที่แต่ละฝ่ายประกาศนั้น แท้จริงแล้วคือตำแหน่งเดียวกันนั่นก็คือจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศสฯ ซึ่งทั้งไทยและกัมพูชาได้ใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเลเหมือนกัน แต่ต่างกันรายละเอียดและเหตุผลประกอบ ซึ่งจะได้อธิบายปัจจัยทางด้านทางกายภาพและเทคนิคการสร้างและสำรวจแผนที่ที่เป็นเหตุให้เกิดความแตกต่างดังกล่าวขึ้น

2. บทวิเคราะห์

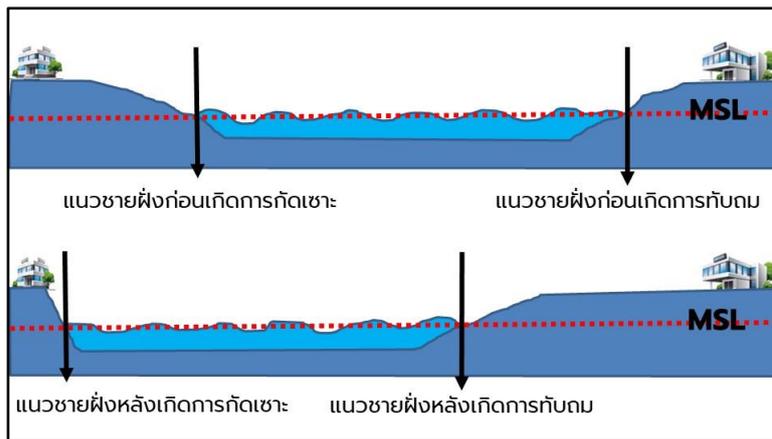
เทคนิคทางอุทกศาสตร์ด้านการสำรวจและการสร้างแผนที่นั้นมีความสำคัญต่อการระบุจุดเริ่มต้นในการกำหนดเขตแดนทางทะเล ไทยและกัมพูชาได้ประกาศเขตไหล่ทวีปฝ่ายเดียว (ต่างฝ่ายต่างประกาศ: Unilateral Claim) ทำให้เกิดเป็นพื้นที่เหลื่อมทับทางทะเล ซึ่งเกิดจากการนำสถานะแวดล้อมต่างๆ เช่น สภาพภูมิศาสตร์ตามที่ได้มีการระบุไว้ในสนธิสัญญาฯ มาพิจารณาเป็นเหตุผลในการกำหนดอาณาเขตทางทะเล โดยการพิจารณานั้นก็เป็นไปในลักษณะที่ต่างฝ่ายต่างพิจารณาทำให้เขตทางทะเลของแต่ละฝ่ายกำหนดขึ้น มีความแตกต่างกัน สิ่งหนึ่งที่ปรากฏชัดถึงความแตกต่างคือจุดเริ่มต้นในการกำหนดไหล่ทวีปของแต่ละฝ่าย หรือแม้แต่กัมพูชาเองที่ใช้เป็นจุดเริ่มต้นทั้งในการกำหนดเส้นฐานตรงและไหล่ทวีปก็ยังคงแตกต่างกันภายในตัวเอง ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยเทคนิคอุทกศาสตร์ด้านการสำรวจและการสร้างแผนที่

2.1 แนวน้ำลงต่ำที่ถูกกำหนดให้เป็นจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามสนธิสัญญาฯ

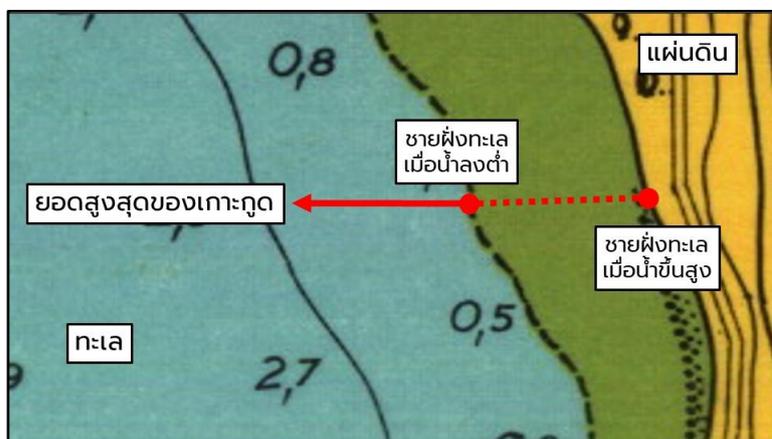
สนธิสัญญาระหว่างสยามและฝรั่งเศสว่าด้วยการปักปันเขตแดนเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ.2450 ระบุเกี่ยวกับจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกว่า “เขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศสนั้น ตั้งแต่ชายฝั่งทะเลที่ตรงข้ามจากยอดเขาสูงที่สุดของเกาะกูด” [7] หากพิจารณาจากข้อความดังกล่าวพบว่า จุดสิ้นสุดหรือตำแหน่งสุดท้ายของเขตแดนทางบกคือจุดที่แผ่นดินบรรจบกับน้ำทะเลและอยู่ในแนวเส้นละติจูดเดียวกัน หรือทิศ 090 วัดจากยอดสูงสุดของเกาะกูดไปตามเข็มนาฬิกา ทั้งนี้สนธิสัญญามีได้ระบุค่าพิคัดไว้ ดังนั้นหากเวลาน้ำขึ้นบริเวณชายฝั่งทะเลก็จะถอยร่นเข้าไปในแผ่นดิน หากเป็นเวลาน้ำลงบริเวณชายฝั่งทะเลจะเลื่อนออกไปในทะเล ดังนั้นตำแหน่งของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชาจึงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามการขึ้นลงของน้ำทะเลที่ส่งผลให้ชายทะเลมีการเปลี่ยนแปลงในทิศตะวันออก-ตะวันตก หากมีการนำไปใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเลย่อมส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอน

เส้นเกณฑ์การขึ้น-ลงของน้ำจะถูกใช้สำหรับเป็นเส้นเกณฑ์ในการอ้างอิงความสูงเท่านั้น จะไม่ใช่อ้างอิงในทางราบหรือทางระยะ สำหรับเส้นเกณฑ์ระดับน้ำที่คุ้นเคยและเป็นที่ยอมรับคือ ระดับน้ำทะเลปานกลาง (Mean Sea Level : MSL) และ MSL นี้จะถูกใช้เป็นการอ้างอิงความสูง เช่น ดอยอินทนนท์ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ไม่ใช่ดอยอินทนนท์อยู่ห่าง (เชิงระยะ) จากระดับทะเลปานกลาง การอ้างอิงเชิงระยะจากชายฝั่งทะเลสามารถทำได้แต่ต้องมีการระบุเวลาเนื่องจากชายทะเลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเนื่องจากการขึ้น-ลงของน้ำทะเล นอกจากนี้ชายฝั่งมีการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ชายฝั่งมีพื้นที่ขยายออกไปในทะเลทั้งตามธรรมชาติเช่นการทับถมของตะกอน หรือการกระทำของมนุษย์ เช่น การก่อสร้างตามแนวชายฝั่งทำให้ระยะห่างของวัตถุหรือสถานที่ที่ต้องการอ้างอิงจากชายทะเลมีระยะห่างจากชายทะเลเพิ่มมากขึ้น ในทางตรงข้ามหากชายทะเลมีลักษณะที่ถอยร่นเข้าไปในแผ่นดินที่เกิดจากการกัดเซาะการอ้างอิงจากชายทะเลย่อมมีระยะห่างจากชายทะเลลดลง [8] ดังรูปที่ 1 ทั้งนี้เส้นเกณฑ์อ้างอิงระดับการขึ้น-ลงของน้ำนั้นมิได้มีเฉพาะ MSL เท่านั้น แต่ยังมีเส้นเกณฑ์ในรูปแบบอื่นๆ แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการนำเส้นเกณฑ์แต่ละแบบไปใช้งาน สำหรับแผนที่เดินเรือที่ต้องการความปลอดภัยในการเดินเรือจะใช้น้ำลงต่ำสุด (Lowest Low Water : LLW) เป็นเกณฑ์ หมายความว่าความลึกของน้ำที่ขึ้น-ลงตลอดเวลา

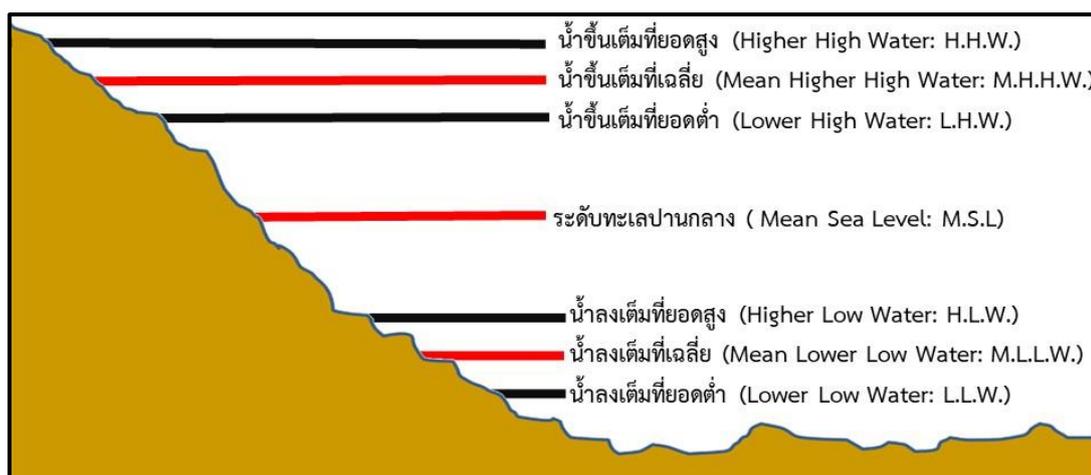
ในพื้นที่หนึ่งจะไม่ขึ้นไปกว่าที่แสดงบนแผนที่เดินเรือ เส้นเกณฑ์การขึ้น-ลงของน้ำไม่มีผลเชิงระยะเพราะเป็นการใช้อ้างอิงในแนวตั้ง ทั้งนี้ชายฝั่งทะเลตามที่ระบุในสนธิสัญญาฯ จึงไม่มีผลกระทบในแนวตั้ง แต่จะได้รับผลกระทบในทางระยะก็ต่อเมื่อชายฝั่งทะเลมีการเปลี่ยนแปลง ระดับน้ำจะส่งผลให้จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกเปลี่ยนแปลงในแนวตะวันออก-ตะวันตก เมื่อบริเวณดังกล่าวมีลักษณะเป็นชายหาดทำให้การขึ้น-ลงของน้ำมีการเคลื่อนตัวในแนวราบ แต่จะไม่ส่งผลในบริเวณที่เป็นหน้าผา ดังนั้นตำแหน่งของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกจะยังคงยึดแนวเส้นในทิศตะวันออก-ตะวันตก ที่วัดจากยอดสูงสุดของเกาะกูดเช่นเดิม ดังรูปที่ 2 และเส้นเกณฑ์ความสูงแบบต่างๆ ที่ใช้การขึ้น-ลงของน้ำทะเลในการอ้างอิง ดังรูปที่ 3

รูปที่ 1 การเปลี่ยนแปลงของชายทะเล (น้ำบรรจุบนแผ่นดิน) ที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการกัดเซาะ และทับถมของตะกอน ส่งผลให้ระยะทางเชิงแนวราบระหว่างวัดกึ่งกับชายทะเลมีการเปลี่ยนแปลง แต่ความสูงที่อ้างอิงจากระดับน้ำทะเลเช่น ระดับน้ำทะเลปานกลาง (Mean Sea Level: MSL) ไม่เปลี่ยนแปลง

รูปที่ 2 การเปลี่ยนแปลงชายฝั่งทะเลเมื่อน้ำขึ้นสูงสุด (HHW) – ลงต่ำสุด (LLW) โดยทิศทางของเส้นเขตแดนไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ภาพบางส่วนจากแผนที่เดินเรือของกรมอุทกศาสตร์)

รูปที่ 3 เส้นเกณฑ์ทางดิ่งแบบต่างๆ

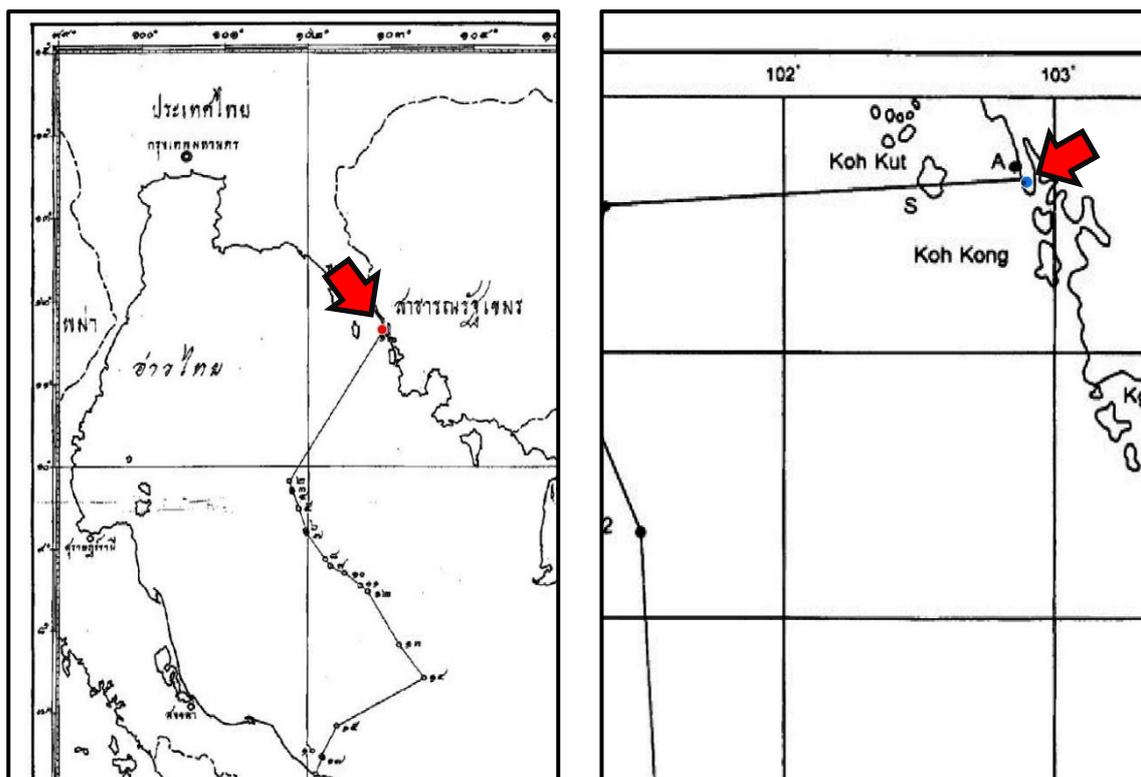
2.2 มาตรฐาน (Scale) และมูลฐานทางราบของแผนที่ (Datum)

จุดประสงค์ของแผนที่คือการแสดงลักษณะทางกายภาพ ภูมิศาสตร์และวัตถุต่างๆ บนพื้นโลกลงบนพื้นราบ เช่น ภูเขาหรือจอแสดงผลโดยยังคงรักษาไว้ซึ่งคุณสมบัติต่างๆ เช่น ทิศทาง รูปร่าง ขนาดและพื้นที่ตามลักษณะโครงสร้างของแผนที่แต่ละประเภท ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพบนพื้นโลกลงบนแผ่นกระดาษประกอบด้วย มาตรฐาน (Scale) และมูลฐานทางราบ (Datum) กรณีของมาตรฐานมีผลต่อการกำหนดขนาดของวัตถุที่ถูกถ่ายทอดลงบนแผ่นกระดาษ เช่น การแสดงอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิหรือถนนบนแผนที่ที่มาตรฐานใหญ่ จะสามารถแสดงเป็นพื้นที่และเห็นรายละเอียดได้อย่างชัดเจน แต่หากแสดงบนแผนที่ที่มาตรฐานเล็ก อนุสาวรีย์ฯ จะถูกแสดงเป็นเพียงจุด และถนนแสดงได้เป็นเพียงเส้นเท่านั้น ในส่วนของมูลฐานทางราบคือการจำลองโครงสร้างของโลกที่มีลักษณะเกือบทรงกลมลงบนกระดาษที่มีลักษณะแบน การเลือกมูลฐานทางราบที่เหมาะสมย่อมส่งผลต่อความถูกต้องของการถ่ายทอดพื้นผิวของโลกลงบนกระดาษ ซึ่งส่งผลต่อวิธีการระบุตำแหน่งของวัตถุบนพื้นโลกด้วย ยกตัวอย่างเช่น การแสดงตำบลที่ของอนุสาวรีย์ฯ สามารถแสดงได้ทั้งในลักษณะของการอ้างอิงแบบแกน X, Y หรือแสดงเป็นค่าพิกัดในลักษณะขององศาและระยะเช่น ระยะ 100 เมตร ในทิศ 45 องศา จากจุดอ้างอิง มูลฐานทางราบที่แตกต่างกันย่อมมีจุดกำเนิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น ค่าพิกัดของวัตถุใดๆ บนพื้นโลกจึงมีค่าแตกต่างกันตามแต่ละมูลฐานทางราบ แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะใช้มูลฐานทางราบใด หรือวิธีบอกพิกัดเป็นอย่างไร ตำแหน่งของอนุสาวรีย์ฯ หรือวัตถุใดๆ ก็ยังคงอยู่ที่เดิมบนผิวโลกจริง

2.2.1 มาตรฐานแผนที่แนบท้ายประกาศเขตไหล่ทวีปของไทยมีมาตรฐาน 1:3,500,000 ซึ่งหมายความว่าหากทำการวัดระยะบนแผนที่ได้ 1 มิลลิเมตร ระยะทางจริงบนภูมิประเทศจะเท่ากับ 3,500,000 มิลลิเมตร หรือเท่ากับ 3.5 กิโลเมตร หรือหากนำแผนที่มาตรฐาน 1:1,096,000 ที่กัมพูชาใช้เป็นแผนที่แนบท้ายประกาศไหล่ทวีป มาทำการพล็อตจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชา ด้วยดินสอที่มีความหนาขนาดประมาณ 0.5 มิลลิเมตร จะมีความคลาดเคลื่อนบนภูมิประเทศได้ถึง 548 เมตร

ทั้งนี้การระบุตำแหน่งของวัตถุบนแผนที่นั้นสามารถทำการแปลงค่าพิกัดระหว่างมูลฐานทางราบได้ สำหรับการแปลงค่าพิกัดตำบลที่ระหว่างมูลฐานทางราบในกรณีระหว่าง Indian 1975 กับ WGS84 (โดยตั้งสมมติฐานว่าแผนที่แนบท้ายประกาศฯ ได้ถูกสร้างขึ้นบนมูลฐานทางราบ Indian 1975) มีค่าพารามิเตอร์ตามแนวแกน X คือ 206 เมตร และค่าพารามิเตอร์ตามแนวแกน Y คือ 837 เมตร [9] (ตามประกาศ ผ.ท.ทหารล่าสุด dX 201.5 ม. dY 837.9 ม. dZ 294.8 ม.) เมื่อเปรียบเทียบขนาดหรือระยะของค่าพารามิเตอร์กับความคลาดเคลื่อนในการพล็อตค่าพิกัดบนแผนที่พบว่า ค่าพารามิเตอร์ไม่มีผลกระทบใดๆ ในการนำค่าพิกัดจากแผนที่หนึ่งไปแสดงบนอีกแผนที่หนึ่งเนื่องจากมาตราส่วนของแผนที่ที่มีขนาดเล็กมาก การเลือกใช้งานแผนที่แนบท้ายประกาศฯ ใหญ่ที่ปีทั้งของไทยหรือของกัมพูชาฉบับใดฉบับหนึ่งเพื่อแสดงค่าพิกัดที่ต่างฝ่ายต่างกำหนดขึ้นร่วมกัน จึงสามารถกระทำได้เนื่องจากมาตราส่วนที่ใช้มีขนาดเล็กมากไม่ส่งผลกระทบในเชิงระยะบนแผนที่ จุดต่างๆ ที่ทำการพล็อตจึงไม่จำเป็นต้องมีการแปลงค่าพิกัดระหว่างมูลฐานทางราบ แต่ต้องพึงระมัดระวังเกี่ยวกับข้อจำกัดด้านเทคนิคว่า การนำค่าพิกัดจากแผนที่แนบท้ายของทั้งสองฉบับไปพล็อตลงบนแผนที่ ที่มีการระบุมูลฐานทางราบหรือพล็อตลงบนแผนที่ที่มีมาตราส่วนใหญ่กว่าต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเทคนิค เนื่องจากแผนที่มาตราส่วนใหญ่มักมีความละเอียดมากกว่าแผนที่มาตราส่วนเล็ก การถ่ายทอดข้อมูลจากสิ่งที่จะละเอียดน้อยกว่าไปสู่สิ่งที่จะละเอียดมากกว่าจึงต้องคำนึงถึงข้อจำกัดดังกล่าวด้วย

2.2.2 มูลฐานทางราบที่ใช้ในแผนที่มาตราส่วนเล็ก (Overview) มักจะมีได้มีการกำหนดมูลฐานทางราบเนื่องจากการสร้างแผนที่มาตราส่วนเล็กนั้นจะเป็นการนำแผนที่มาตราส่วนใหญ่หลายๆ แผนที่มีการกำหนดมูลฐานทางราบที่แตกต่างกันมาประกอบเป็นแผนที่มาตราส่วนเล็กหนึ่งแผ่น เทคนิคการประกอบระวางแผนที่ในลักษณะดังกล่าวได้มีการกล่าวไว้ในคู่มือเทคนิคกฎหมายทะเลว่า “non-geocentric geodetic datums used ellipsoids of various shapes and sizes, positioned and oriented with respect to the Earth in some well-defined manner” ซึ่งแปลได้ความว่าการประกอบระวางแผนที่ที่มีข้อมูลหลากหลายทั้งรูปร่างและขนาด การกำหนดตำแหน่งและทิศทางจึงดำเนินการด้วยวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะภูมิประเทศจริง [10] ดังนั้นแผนที่แนบท้ายประกาศฯ ใหญ่ที่ปีของกัมพูชาและของไทยที่ต้องการแสดงภาพรวมของพื้นที่ทั้งหมดของไหล่ทวีปจึงมีความเหมาะสม แต่ค่าพิกัดบนแผนที่แนบท้ายดังกล่าวไม่สามารถทำการพล็อตลงบนแผนที่แผ่นอื่นได้ด้วยเหตุผลตามที่ได้อธิบายมาแล้วในข้างต้น นอกจากนี้หากทำการเปรียบเทียบค่าพิกัดเชิงตำบลที่ของจุดเริ่มต้น โดยไม่คำนึงถึงมูลฐานทางราบของแผนที่แนบท้ายประกาศฯ ของทั้งสองประเทศ พบว่าความแตกต่างในแนวเหนือ-ใต้ระยะทางบนภูมิประเทศจริงคือ 0.2 ลิปดา หรือประมาณ 370.4 เมตร ในแนวตะวันออก-ตะวันตกคือ 0.7 ลิปดา หรือประมาณ 1,296.4 เมตร (1 ลิปดา เท่ากับ 1,852 เมตร) ซึ่งพบว่าความแตกต่างดังกล่าวเมื่อนำมาพล็อตลงบนแผนที่แนบท้ายแผ่นเดียวกันจะมีตำบลที่เดียวกัน เนื่องจากแผนที่ที่มีมาตราส่วนที่เล็กมากจนความแตกต่างเชิงระยะไม่มีผลกระทบต่อการพล็อต ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 เปรียบเทียบค่าพิกัดของจุดเริ่มต้นในการประกาศไหล่ทวีปของไทยและกัมพูชา ทำการพล็อตค่าพิกัด และโยนยัดแผนที่บนมูลฐานทางราบ WGS84 [2][6]

ซ้าย พิกัดจุดที่ 1 ในการประกาศไหล่ทวีปของกัมพูชาพล็อตบนแผนที่แนบท้ายประกาศไหล่ทวีปของไทย
 ขวา พิกัดจุดที่ 1 ในการประกาศไหล่ทวีปของไทยพล็อตบนแผนที่แนบท้ายประกาศไหล่ทวีปของกัมพูชา
 (ด้วยข้อจำกัดของขนาดกระดาษจึงไม่สามารถแสดงแผนที่ได้ทั้งฉบับเนื่องจากต้องการคงมาตราส่วนของแผนที่ไว้)

2.3 ความแตกต่างค่าพิกัดของจุดเริ่มต้นในการประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงของกัมพูชา

ความละเอียดเชิงพิกัดสำหรับการระบุตำแหน่งบนแผนที่เดินเรือ นั้น ขึ้นกับมาตราส่วนของแผนที่ เนื่องจากการระบุค่าพิกัดจะอ้างอิงจากข้อความและมาตราส่วนที่ระบุไว้ที่ขอบระวางแผนที่ หากเป็นแผนที่มาตราส่วนเล็ก การแบ่งขีดย่อยของขอบระวางแผนที่ จะทำได้ในหน่วยขององศา หากเป็นแผนที่มาตราส่วนใหญ่ก็สามารถแบ่งขีดย่อยได้จนถึงระดับฟิลิปดา ตัวอย่างเช่นค่าพิกัด 10.511° บนแผนที่เดินเรือสามารถกำหนดได้ 3 แบบคือ

- 2.3.1 ทศนิยมขององศาเช่น 10.511° สำหรับแผนที่มาตราส่วนเล็ก
 - 2.3.2 ทศนิยมของลิปดาเช่น 10° 30.66' สำหรับแผนที่มาตราส่วนเล็กถึงมาตราส่วนกลาง (0.511X60)
 - 2.3.3 ทศนิยมของฟิลิปดาเช่น 10° 30' 39.6" สำหรับแผนที่มาตราส่วนใหญ่ (0.66X60)
- โดย 10.511° = 10° 30.66' = 10° 30' 39.6"

กัมพูชาใช้เหตุผลในการกำหนดจุดเริ่มต้นของประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงว่าจุดเริ่มต้นดังกล่าวเป็นไปตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส [2] สิ่งกัมพูชาดำเนินการเพิ่มเติมคือ การกำหนดค่าพิกัดให้กับจุดดังกล่าว ซึ่งในสนธิสัญญาฯ มิได้มีการระบุค่าพิกัดไว้ นอกจากนี้ค่าพิกัดที่ระบุไว้ในคำประกาศไหล่ทวีปที่ระบุว่า “ละติจูด $11^{\circ} 38'88''$ N ลองจิจูด $102^{\circ} 54'81''$ E” [2] เป็นค่าพิกัดที่ได้มาจากแผนที่เดินเรือฝรั่งเศส ไม่มีความชัดเจนในส่วนของลิปดาและฟิลิปดา เนื่องจากค่าของ “38'88” และ “54'81” วิธีการอ่านค่าพิกัดบนแผนที่เดินเรือที่ถูกต้องควรจะต้องเป็น 38.88' และ 54.81' เพราะค่าของลิปดาและฟิลิปดาจะมีค่าไม่เกิน 60 การระบุสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงส่งผลให้เกิดความคลุมเครือในการตีความ ซึ่งหากต้องการกำหนดให้ค่าของ 0.88' และ 0.81' เป็นค่าของฟิลิปดาก็สามารถทำได้ด้วยการคูณด้วย 60 และเมื่อทำการแปลงค่าพิกัดจะได้ค่าพิกัดคือ ละติจูด $11^{\circ} 38' 52.8''$ N ลองจิจูด $102^{\circ} 54' 48.6''$ E แต่เมื่อพิจารณามาตราส่วนของแผนที่เดินเรือที่ใช้ระบุค่าพิกัดคือ 1:1,096,000 ซึ่งเป็นแผนที่มาตราส่วนเล็กไม่สามารถทำการแบ่งสเกลที่ขอบระวางแผนที่ในระดับฟิลิปดาได้ จากการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมพบว่ากัมพูชาได้นำค่าพิกัดของตำแหน่งดังกล่าวมากำหนดเป็นค่าพิกัดของจุดเริ่มต้นในการประกาศเส้นฐานตรงคือ

ละติจูด $11^{\circ} 38.8' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 54.3' E$ [4]

จุดเริ่มต้นของการประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงของกัมพูชานั้นแม้จะอยู่ที่เดียวกัน แต่ค่าพิกัดแตกต่างกันได้หากมูลฐานทางราบต่างกัน แต่การประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงของกัมพูชามิได้มีการระบุมูลฐานทางราบไว้ในคำประกาศแต่อย่างใด ทั้งนี้หากพิจารณาว่าค่าพิกัดทั้งสองอยู่บนมูลฐานทางราบเดียวกันและยึดถือว่าค่าพิกัดของจุดที่ 1 ของไหล่ทวีปที่กัมพูชาประกาศมีค่าพิกัดคือละติจูด $11^{\circ} 38.88' N$ ลองจิจูด $102^{\circ} 54.81' E$ พบว่าจุด A และจุดที่ 1 มีความแตกต่างเชิงระยะในแนวละติจูดคือ 148.16 เมตร (38.88' - 38.8') ความแตกต่างแนวลองจิจูดคือ 944.52 เมตร (54.81' - 54.3') ความแตกต่างดังกล่าวหากทำการพล็อตบนแผนที่แนบท้ายประกาศไหล่ทวีปของกัมพูชาที่มีมาตราส่วน 1:1,096,000 ด้วยการใช้หัวดินสอดขนาด 0.5 มิลลิเมตรบนแผนที่จะเท่ากับ 548 เมตรบนภูมิประเทศจริง จะพบว่าไม่สามารถหาค่าความแตกต่างเชิงระยะบนแผนที่ได้เนื่องจากแผนที่ที่มีมาตราส่วนที่เล็กมากจนทำให้จุดที่พล็อตสองจุดกลายเป็นจุดเดียวกันบนแผนที่

2.4 มาตราส่วนแผนที่กับงานด้านเขตแดนทางทะเล

UNCLOS 1982 กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของแผนที่สำหรับอาณาเขตทางทะเลไว้ในมาตรา 15 (เส้นฐานปกติ) ว่าเส้นฐานปกติสำหรับวัดความกว้างของทะเลอาณาเขตคือแนวน้ำลงต่ำตามแนวชายฝั่งที่แสดงบนแผนที่มาตราส่วนใหญ่ที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการโดยรัฐชายฝั่ง [11] ซึ่งมีได้มีการระบุอย่างชัดเจนว่ามาตราส่วนใหญ่นั้นจะต้องมีมาตราส่วนตั้งแต่เท่าใดขึ้นไป การระบุว่าเป็นแผนที่ที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการหมายความว่าแผนที่ดังกล่าวจะต้องทำการสำรวจและจัดสร้างโดยหน่วยงานที่เป็นที่ยอมรับจากรัฐชายฝั่งนั้นๆ สำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสำรวจและสร้างแผนที่เดินเรือในน่านน้ำไทย คือ กรมอุทกศาสตร์ อนึ่งแผนที่เดินเรือที่จัดสร้างและเผยแพร่ นั้น เป็นไปตามมาตรฐานขององค์การอุทกศาสตร์สากล (International Hydrographic Organization : IHO) ที่มีกรมอุทกศาสตร์

เป็นสมาชิกในฐานะผู้แทนของประเทศไทย ทั้งนี้ กรมอุทกศาสตร์ ได้กำหนดมาตราส่วนแผนที่เดินเรือที่อ้างอิงจากมาตรฐานของ IHO สำหรับการใช้งานด้านการเดินเรือไว้คือ [12]

ประเภทและมาตราส่วนแผนที่เดินเรือ

วัตถุประสงค์การใช้งาน	มาตราส่วน	ขนาดมาตราส่วน
เดินเรือทั่วไป (Overview)	เล็กกว่า 1:1,499,999	เล็ก
เดินเรือในทะเลลึก (General)	1:350,000 – 1:1,499,999	เล็ก
เดินเรือชายฝั่ง (Coastal)	1:90,000 – 1:349,000	กลาง
เดินเรือใกล้ฝั่ง (Approach)	1:22,000 – 1 : 89,999	กลาง
เดินเรือบริเวณท่าเรือ (Harbor)	1:4,000 – 1:21,999	ใหญ่
เทียบเรือ (Berthing)	ใหญ่กว่า 1:4,000	ใหญ่

การเลือกใช้มาตราส่วนแผนที่ในการใช้งานด้านอาณาเขตทางทะเลและเขตแดนทางทะเลนั้น สามารถพิจารณาเลือกใช้แผนที่ ที่มีมาตราส่วนสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการใช้งานและขนาดของพื้นที่ เช่นแผนที่มาตราส่วนเล็กจะเหมาะสมสำหรับการแสดงอาณาเขตทางทะเลในภาพรวม แผนที่มาตราส่วนใหญ่ก็จะเหมาะสมกับการระบุค่าพิกัดของตำบลที่ ที่ต้องการความถูกต้องและมีความละเอียดสูง ทั้งนี้การถ่ายโอนค่าพิกัดต่างๆ ระหว่างแผนที่ต้องใช้ความรู้ทางด้านเทคนิคเนื่องจากค่าพิกัดบนแผนที่ ที่มีมูลฐานทางราบต่างกัน แม้ว่าจะอยู่ตำแหน่งหรือตำบลที่เดียวกันจะมีค่าพิกัดต่างกัน นอกจากนี้การระบุค่าพิกัดของตำบลที่บนแผนที่มาตราส่วนต่างกันความละเอียดในการระบุค่าพิกัดก็จะต่างกันซึ่งจะต้องใช้การแปลงหน่วยเพื่อให้การแสดงค่าพิกัดมีความถูกต้องและเหมาะสมกับมาตราส่วนของแผนที่

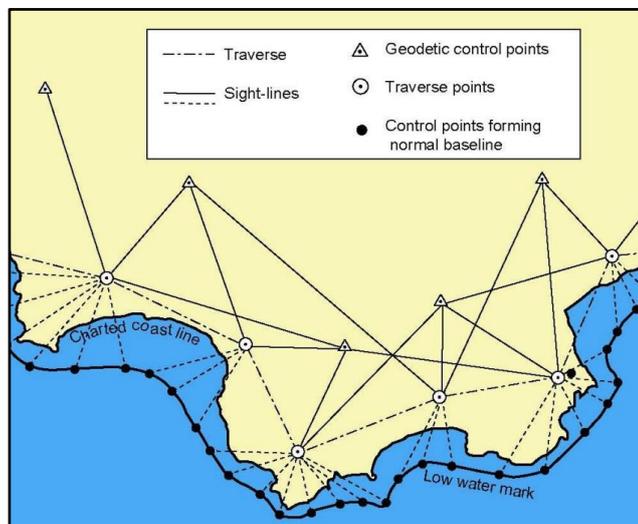
3. ข้อพิจารณา

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ค่าพิกัดของจุดที่ 1 ในการประกาศไหล่ทวีปของประเทศไทย ค่าพิกัดของจุด A และจุดที่ 1 ในการประกาศไหล่ทวีปและเส้นฐานตรงของประเทศกัมพูชา องค์ประกอบด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องและสภาวะแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ พบว่าจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างสยาม-ฝรั่งเศส ได้มีการกำหนดเมื่อ 23 มีนาคม 2450 (ค.ศ.1907) ณ ช่วงเวลาดังกล่าวการสำรวจเป็นการสำรวจรังวัดด้วยวิธีการรังวัดมุมหรือวัดระยะ ปรากฏจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องช่วย การกำหนดเขตแดนจะใช้ลักษณะตามภูมิประเทศที่เด่นชัด เช่น สันปันน้ำ แม่น้ำ เป็นต้น การปักปันเขตแดนมิได้มีจุดประสงค์เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนลงไปในทะเลแต่อย่างใด สำหรับจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ก็ใช้ลักษณะตามธรรมชาติเป็นจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกโดยมีการระบุว่า “เขตแดนในระหว่างกรุงสยามกับอินโดจีนของฝรั่งเศสนั้น ตั้งแต่ชายฝั่งทะเลที่ตรงข้ามจากยอดเขาสูงที่สุดของเกาะกูด” [7] เข้าใจว่าเมื่อการสำรวจปักปันเขตแดนดำเนินการมาถึงบริเวณชายฝั่งทะเล ซึ่งไม่มีลักษณะทางธรรมชาติที่โดดเด่น หรือไม่มีความมั่นคงเพียงพอต่อการใช้เป็นหลักเขตแดน หรือหลักอ้างอิงเขตแดนได้

การกำหนดจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกจึงได้ทำการอ้างอิงกับลักษณะตามธรรมชาติที่มีความมั่นคงถาวร ได้แก่ ยอดสูงสุดของเกาะกูด ดังนั้นไม่ว่าชายฝั่งจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรทั้งในลักษณะการทับถมของตะกอนหรือพังทลายของชายฝั่ง จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกระหว่างไทยและกัมพูชาก็จะยังอ้างอิงได้จากยอดสูงสุดของเกาะกูดเช่นเดิม ทั้งนี้หากต้องการระบุพิกัดที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดสิ้นสุดเขตแดนก็สามารถทำได้เช่นกัน

3.1 การกำหนดค่าพิกัดของแนวน้ำลงต่ำ

ชายฝั่งทะเลตามระบุในสนธิสัญญา มิได้มีการระบุค่าพิกัดไว้อย่างชัดเจน เป็นเพียงการอ้างอิงจากยอดสูงสุดของเกาะกูด การที่มีได้ระบุค่าพิกัดไว้อย่างชัดเจนจึงเกิดการตีความและการระบุค่าพิกัดที่ต่างกกันของแต่ละฝ่าย ดังนั้นหากต้องการลดปัญหาความไม่แน่นอนเกี่ยวกับชายฝั่งทะเลที่ใช้เป็นเขตแดนระหว่างไทยและกัมพูชาก็สามารถทำได้คือการกำหนดค่าพิกัดของแนวน้ำลงต่ำร่วมกันโดยกำหนดตำบลที่อยู่ ในแนวเดียวกับยอดสูงสุดของเกาะกูด เมื่อได้ตำบลที่แน่นอนก็ให้ทำการสร้างหมุดอ้างอิง ณ ตำแหน่งที่ไม่ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่งสำหรับอ้างอิงตำบลที่และพิกัดของจุดสิ้นสุดเขตแดนตามสนธิสัญญา

รูปที่ 5 การสร้างหมุดอ้างอิงตามแนวชายฝั่งสำหรับการอ้างอิงแนวน้ำลงต่ำ [10]

3.2 ความสำคัญของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกและแผนที่ประกอบในการระบุค่าพิกัดของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบก

จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส มิได้กำหนดว่าจุดดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเลแต่อย่างใด แต่ทั้งไทยและกัมพูชาได้นำจุดดังกล่าวมาเป็นจุดเริ่มต้นในการประกาศกำหนดไหล่ทวีป ฝ่ายไทยกำหนดให้เป็นจุดที่ “1” ส่วนกัมพูชากำหนดให้เป็นจุด “A” ในการประกาศ จุดที่ 1 ของไทยและจุด A ของกัมพูชา ควรจะเป็นจุดเดียวกัน หากต้องการให้การแบ่งเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทั้งสองฝ่ายควรร่วมกันในการกำหนดจุดเริ่มต้นในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างกันโดยคำนึงถึงข้อมูลทางด้านเทคนิคต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ

3.2.1 มาตรฐานแผนที่ การกำหนดค่าพิกัดจุดเริ่มต้นเพียงจุดเดียวเป็นการกำหนดแบบจำเพาะเจาะจง มิได้มีจุดประสงค์ในลักษณะการแสดงผลภาพรวม ดังนั้นมาตรฐานแผนที่จึงควรมีขนาดใหญ่ เนื่องจากสามารถถ่ายทอดค่าพิกัดจากแผนที่มาตรฐานใหญ่ไปยังแผนที่มาตรฐานเล็กได้ หากต้องการนำค่าพิกัดดังกล่าวไปใช้แสดงร่วมกับแผนที่เขตทางทะเลอื่นๆ ในภาพรวมที่มีมาตรฐานเล็กกว่า

3.2.2 มาตรฐานทางราบ ปัจจุบันมาตรฐานทางราบที่ใช้กับเครื่องหาตำแหน่งที่ด้วยสัญญาณดาวเทียม GPS คือ WGS84 การกำหนดมาตรฐานทางราบให้กับจุดเริ่มต้นในการกำหนดเขตแดนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชาจะช่วยให้การถ่ายโอนค่าพิกัดระหว่างแผนที่ที่มีมาตรฐานทางราบต่างกัน มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทั้งสองฝ่าย

3.2.3 ค่าพิกัดจุดเริ่มต้น เมื่อได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญได้แก่มาตรฐานแผนที่และมาตรฐานทางราบ ขั้นตอนต่อไปคือการระบุค่าพิกัดเริ่มต้น เนื่องจากสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส กำหนดจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกด้วยการอ้างอิงกับยอดสูงสุดของเกาะกูด ดังนั้นค่าพิกัด “ละติจูด” ของจุดเริ่มต้นจะต้องมีค่าเดียวกับยอดสูงสุดของเกาะกูด สิ่งที่ไทยและกัมพูชาจะต้องพิจารณาร่วมกันก็คือค่าพิกัดลองจิจูดว่าจะให้อยู่ ณ ที่ใดบนเส้นละติจูดเดียวกับยอดสูงสุดของเกาะกูด การกำหนดค่าพิกัดลองจิจูดจะไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่แต่อย่างใด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของลองจิจูดยังคงอยู่บนเส้นละติจูดเดิม การเปลี่ยนแปลงเชิงพื้นที่จะส่งผลกระทบต่อแนวละติจูดเท่านั้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในแนวเหนือ-ใต้ ที่ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบเชิงพื้นที่ สิ่งที่สำคัญคือการตกลงร่วมกันว่าค่าพิกัดลองจิจูดเท่าใดที่อยู่บนเส้นละติจูดเดียวกับยอดสูงสุดของเกาะกูด ทั้งนี้การระบุพิกัดที่แน่นอนนั้นได้มีการกล่าวไว้ใน MOU 2544 ว่า “PtA (จุดเริ่มต้นในการประกาศไหล่ทวีปของกัมพูชา) & T1 (จุดเริ่มต้นในการประกาศไหล่ทวีปของไทย) – location of land border with coastline at low water to be verified” [7] โดยข้อเท็จจริงที่ต้องพิจารณาร่วมกันคือ ตำแหน่งบนโลกจริงจะคงเดิม จะเปลี่ยนแปลงเฉพาะพิกัดที่เป็นไปตามมาตรฐานทางราบ

4. สรุป

จุดประสงค์ของการกำหนดจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกตามสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส เมื่อร้อยกว่าปีที่ผ่านมาเป็นไปเพื่อปักปันเขตแดนทางบกเท่านั้น เทคนิคและวิธีการในการรังวัดสำรวจก็เป็นไปตามยุคสมัยเพื่อหาจุดสิ้นสุดเขตแดน ทั้งการใช้สันปันน้ำ หรือลักษณะทางกายภาพทางธรรมชาติที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นจุดเขตแดนหรือจุดอ้างอิงเขตแดน เช่น การใช้แนวน้ำลงต่ำเป็นจุดเขตแดนโดยอ้างอิงกับจุดอ้างอิงเขตแดนคือยอดสูงสุดของเกาะกูด โดยมิได้คำนึงว่าจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกดังกล่าวจะถูกนำมาเกี่ยวข้องกับเขตแดนทางทะเลแต่อย่างใด เมื่อวันเวลาผ่านไปความถูกต้องของเครื่องมือในการสำรวจรังวัดมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น แต่การตีความเนื้อหาในสนธิสัญญาฯ ที่นำไปสู่การระบุตำแหน่งของจุดเริ่มต้นมีความต่างกัน ส่งผลให้เกิดพื้นที่เหลื่อมทับทางทะเลระหว่างกันขึ้น ไทยและกัมพูชาได้ร่วมกันหาทางแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีด้วยการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยและกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชาอ้างสิทธิในไหล่ทวีปเหลื่อมทับกันเมื่อ 18 มิถุนายน 2544 ทั้งนี้การแก้ปัญหาเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นในแบ่งเขตแดนทางทะเลหรือ

จุดสิ้นสุดเขตแดนทางบกได้ถูกระบุไว้ในบันทึกความเข้าใจไว้ด้วย ปัจจุบันเทคโนโลยีและอุปกรณ์ในการสำรวจและรังวัดในการหาค่าพิกัดของตำบลที่ใดๆ เพื่อการสร้างแผนที่ที่มีความทันสมัยและให้ค่าพิกัดที่มีความถูกต้องสูงกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก การระบุค่าพิกัดของจุดสิ้นสุดเขตแดนทางบก ซึ่งจะถูกใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการประกาศอาณาเขตทางทะเลทั้งของไทยและของกัมพูชา มีความพร้อมมากกว่าในอดีต ดังนั้นสิ่งสำคัญในการระบุค่าพิกัดจึงขึ้นอยู่กับความเจราจาของทั้งสองฝ่ายว่าจะนำข้อมูลทางด้านเทคนิคที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาอย่างไรเพื่อให้เกิดความถูกต้องสูงสุดและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย นอกจากนี้หากทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงร่วมกันได้เกี่ยวกับมาตราส่วนของแผนที่และมูลฐานทางราบที่เกี่ยวข้องกับค่าพิกัดของตำบลที่ของจุดเริ่มต้นในการแบ่งเขตแดนทางทะเลได้ ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นในการพิจารณาพิกัดเขตแดนทางทะเลอื่นๆ ที่ต้องมีการกำหนดตามที่ได้มีการระบุไว้ใน MOU 2544 ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประกาศ เรื่อง ใช้อุณฺสํญญากรุงเจนีวาวาดักฎหมายทะเล พ.ศ. 2512. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 86, ตอนที่ 44 หน้า 450 (ลงวันที่ 29 เมษายน 2501).
- [2] Cambodian Kret No. 439-72/PRK, 1 July 1972
- [3] Schofield, Clive Howard. Maritime boundary delimitation in the gulf of Thailand [master's thesis on the Internet]. Durham: Durham University; 1999 [cited 2022 Aug 1]. Available from: <http://etheses.dur.ac.uk/4351/>
- [4] Division for Ocean Affairs and the Law of the Sea. Decree of the Council of State of 13 July 1982 [Internet]. New York [cited 2022 Aug 19]. Available from: https://www.un.org/Depts/los/LEGISLATIONANDTREATIES/PDFFILES/KHM_1982_Decree.pdf
- [5] ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เส้นฐานตรงและน่านน้ำภายในของประเทศไทย พ.ศ. 2534. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 87 ตอนที่ 52 หน้า 4 (ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2513).
- [6] ประกาศ กำหนดไหล่ทวีปของประเทศไทยด้านอ่าวไทย. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 90 ตอนที่ 60 หน้า 1 (ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2516).
- [7] สุระเกียรติ์ เสถียรไทย. พื้นที่ทับซ้อนทางทะเล ไทย-กัมพูชา : ทางเลือกและข้อเสนอแนะ: จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 93. กรุงเทพฯ: สถาบันการข่าวกรอง, สำนักข่าวกรองแห่งชาติ; 2554.
- [8] สมาน ใต้รายรัมย์. การกำหนดเส้นฐานตรงในน่านน้ำไทย. วารสารวิชาการโรงเรียนนายเรือด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์. 2564;9(1):67–80.
- [9] ฤชงค์ วงษ์เกิด, ชูเกียรติ วิเชียรเจริญ. การแปลงพื้นหลักฐานแผนที่สำหรับประเทศไทย. วิศวกรรมสาร ฉบับวิจัยและพัฒนา. 2543;1:51.
- [10] International Hydrographic Organization (IHO). A Manual on Technical Aspects of the United Nations Convention on the Law of the Sea-1982 (TaLOS): (C-51 Edition 6.0.0) [Internet]. 2020 [cited 2022 Aug 25]. Available from: https://iho.int/uploads/user/pubs/cb/c-51/C_51_Ed600_052020.pdf

- [11] International Maritime Organization (IMO) [Internet]. London: International Maritime Organization; c2019. United Nations Convention on the Law of the Sea; 2019 [cited 2022 Aug 29]; [about 1 screen]. Available from <https://www.imo.org/en/ourwork/legal/pages/unitednationsconventiononthelawofthesea.aspx>
- [12] กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ. หนังสือที่ระลึกวันคล้ายวันสถาปนากรมอุทกศาสตร์ ครบรอบ 94 ปี วันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: กรมฯ; 2558.